

5. Гуцуляк Ю.Г. Управління земельними ресурсами в умовах ринкової економіки. Ю.Г. Гуцуляк. Чернівці : Прут, 2012. 124 с.

Студінський Володимир
д-р істор. наук, канд. екон. наук, доцент
Київський національний торговельно-економічний університет
Київ, Україна

ЕКОНОМІКО-ЕКОЛОГІЧНИЙ СПЕКТР ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ

В умовах прискорення темпів економічного розвитку особливої актуальності набуває питання раціонального природокористування та впливу безпосередньо виробництва на навколишнє природне середовище. Насамперед виникає проблема оптимального балансу екологічного та соціально-економічного просторів, балансу між господарською діяльністю людини та станом навколишнього природного середовища, балансу між потребами людства та можливостями самої природи. У цьому аспекті зазначимо, що даний баланс складається не на користь природного довкілля. Достатньо лише зауважити, що на сьогодні людство використало всі ресурси, які природа самостійно може відновити протягом року. З одного боку, людство практично задіяло головні природні ресурси у процесі виробництва, а з іншого - постає питання економії власне життя на планеті. Практично не залишилося жодної сфери життєдіяльності людини, яка б мала безпосередній вплив на навколишнє природне середовище. Зокрема, сфера сільськогосподарського виробництва такий взаємозв'язок відчуває особливо гостро.

Європейський інтеграційний вибір України посилює в цьому зв'язку економіко-екологічний спектр входження нашої країни у простір ЄС. Власне сам інтеграційний та глобалізаційний процеси локальні проблеми економіко-екологічного характеру виносять на рівень планетарних. Україна тут повинна кардинально змінити саме цю складову в системі власної євроінтеграційної політики. Лише за Угодою про асоціацію з Європейським Союзом наша держава повинна удосконалити 28 регламентів та документів у питаннях, так званої, “зеленої економіки”. Насамперед це стосується енергетичної сфери. У цьому контексті варто зауважити, що у 2018 році в Україні найбільшу частку електроенергії виробляли на атомних (54, 33%) та теплових електростанціях (29, 5%). Щодо інших первинних енергоносіїв, то картина виглядає наступним чином: гідроелектростанції (крім малих) — 7, 81%, теплоелектроцентралі — 6, 45%, малі ГЕС — 0, 16%, вітряні електростанції — 0, 81%, сонячні електростанції — 0, 075%, біомаса — 0, 07%, інші — 0,12%. Навть поверховий аналіз наведених даних свідчить про те, що Україна даний момент значно відстає від країн-членів ЄС, де частка “зеленої” енергетики значно вище. До того ж, найближчим часом ставиться мета досягнення питомої ваги у виробництві електроенергії засобами чистих екологічних технологій до 30%. Насамперед мова йде про вітрову та сонячну енергію.

Тому можна погодитися із думкою окремих вітчизняних фахівців, що “зелена” складова євроінтеграційної політики України відіграє вагомий роль у процесі формування

брендорієнтованої національної економіки. Наприклад, таким може бути процес створення та розвитку рекреаційних брендів у системі національної чи регіональної економіки. Це дає змогу створювати і розвивати відповідну туристичну, лікувальну, оздоровчу інфраструктуру і сприяти залученню додаткових інвестиційних ресурсів [1, с.271]. Звичайно, якщо відповідний регіон чи країна не націлена на розвиток екстримального екологічного туризму (відвідання і проживання певний час у зонах екологічного лиха чи потужної техногенної катастрофи).

Говорячи про питання євроінтеграції України у економіко-екологічному аспекті, неможливо обійти повз і проблему управління твердими побутовими відходами. Особливої актуальності тут набуває не такіхній збір та переміщення як складування та переробка. Ця проблема в економіко-екологічному спектрі має однозначну важливість як в Україні, так і в Європі. Питання лише в різниці підходів до розв'язання відповідних завдань. Якщо подивитися на цю проблему локально, то, наприклад, в такому місті як Кам'янець-Подільський при середньостатистичних розрахунках щороку накопичується 25-30 тис тонн твердих побутових відходів. Частина з них, звичайно, локалізується на полігонах ТПВ, але інша частина цих відходів несанкціоновано видаляється у рекреаційні зони та на сільгоспугіддя, що у свою чергу вкрай негативно впливає на навколишнє природне середовище і стан земель. Тому виникає питання створення відповідних вимог та їх дотримання європейських стандартів у цій сфері. Не зважаючи на те, що середньорічне зростання накопичення ТПВ на одну людину в західноєвропейських країнах становить 7-14% [2, с. 43], ці країни доволі успішно справляються з поставленими завданнями. Особливо позитивним у цьому є досвід Данії. В країні, де проживає майже 5 млн. осіб (практично як і в Києві) працює понад три десятки сміттєпереробних заводи на яких виробляється майже третина всієї електроенергії в країні. Спалення ТПВ дає можливість фактично знищувати всі накопичення відходів у повсякденному побутовому житті мешканців цієї острівної країни. Високі технології, які використовуються на даних підприємствах практично мінімізують негативний вплив на навколишнє природне середовище.

В умовах сучасного реформування України та її інтеграції в Європейський Союз, розробляються численні програми економічного зростання нашої країни. Такий підхід у національній економічній політиці цілком закономірний та виправданий. Так, у Стратегії реалізації національного інтересу для стрімкого розвитку України "Економічний патріотизм" зазначається, що метою є створення економіки, де найвищою цінністю є людина, а основним рушієм економічного процвітання є людський капітал [3, с.4].

Проте, у цій Стратегії, як і в абсолютній більшості інших подібних розробок, практично відсутній екологічний спектр економічного розвитку країни. І якими б не були політичні гасла про інноваційні підходи в економічній сфері, вони не забезпечують відхід від сировинної економіки держави, коли не розглядається аспект екологізації самого виробництва, що у свою чергу забезпечує можливість як залучення нових технологій, так і створення відповідних умов для безпечного проживання населення країни. Україна, як європейська держава, не має іншої альтернативи в системі інтеграційних процесів як посилювати екологічну складову своєї економіки.

Список використаних джерел

1. Студінська Г.Я. Бренд у національній економіці України : монографія. Київ : ДНДІМЕ, 2016. 376 с.
2. Студінський В.А. Управління твердими побутовими відходами в містах України. Київ : КІМО, 2006. 152 с.

З. Панченко В.Г., Кривенко В.М., Резнікова Н.В., Нагавов А.С. .Економічний патріотизм. Стратегія реалізації національного інтересу для швидкого розвитку України. Дніпро : ЛІРА, 2018. 152 с.

Ясінецька Ірина

Д-р екон. наук, професор кафедри геодезії та землеустрою

Кушнірук Тетяна

канд. с-г. наук, асистент кафедри геодезії та землеустрою

Лобанова Оксана

канд. екон. наук, асистент кафедри геодезії та землеустрою

Подільський державний аграрно-технічний університет

Кам'янець-Подільський, Україна

ОСНОВНІ ЗАХОДИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ НАСЕЛЕНИХ ПУНКТІВ

Реалії сьогодення засвідчують, що розвиток суспільства супроводжується підвищенням значущості населених пунктів, адже рівень розвитку населених пунктів має суттєвий вплив на соціальну та економічну ситуацію. При цьому однією з умов успішного соціального та економічного розвитку населених пунктів є наявність ефективної системи регулювання та управління його розвитком.

У трансформаційний період розвиток населених пунктів є досить актуальним питанням і потребує комплексності заходів його регулювання. Адже, як стверджує А. Степаненко трансформація суспільних відносин характеризує взаємообумовлений і пропорційно взаємозв'язаний розвиток міста як єдиного цілого, що забезпечує зв'язок і єдність у розвитку його елементів; вона відображає, насамперед, рівень цілісного і всебічного розвитку міста, певну якісну повноту його структурних елементів і сфер життєдіяльності [4, с. 10].

Соціально-економічний розвиток населених пунктів мають забезпечувати компетентні у цьому питанні територіальні органи державної влади. Вони мають періодично затверджувати перспективні програми соціального, культурного та економічного розвитку поселень у кожному регіоні, а також контролювати їх виконання [2, с. 51]. Такий розвиток здійснюється на основі місцевої та загальнодержавної власності. Адже, як зазначено в Законі «Про власність України» саме місцева влада регулює розвиток населених пунктів, а також тільки суб'єкти місцевої влади встановлюють право власності від імені населення. Саме за такою схемою можливий перспективний соціально-економічний розвиток всіх населених пунктів. Тому у науковому дослідженні актуалізовані основні передумови соціально-економічного розвитку конкретно для населених пунктів Хмельницької області

Для того, щоб визначити сучасну і дієву програму соціально-економічного розвитку для населених пунктів Хмельницької області необхідно розробити відповідні заходи регулювання та вдосконалення системи розселення і її складових, при цьому врахувати: стадійність розвитку суспільства; умови активного росту міст та міжрайонних